

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

*Mesmies
povedat'*

Vydavateľstvo Elist
www.elist.sk

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

*Nesmieš
povedať*

Autor: © Zdenka Wenzlová Švábeková
Korektúra: Mgr. Anetta Letková
Obálka: © Adriána Švarná
Ilustrácie: © Kamila Rošková Zubajová
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o.
Rok vydania: 2018, prvé vydanie

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-125-9

Venujem ti iba knihu, žiadne statky,
prečítaj si život jednej ženy spätiky.

S láskou autorka

Pri narodení mi dali meno Lenka. Som dievča, ktoré nemuselo žiť, ale navzdory nepriazni osudu a chápadlám ľudského hyenizmu žije.

Som dievča, ktoré si nemohlo vybrať vlastnú cestu, ale muselo sa vybrať cestou dospelých, ktorí sledovali iba svoje špinavé ciele. Ich skutky a rozhodnutia ma pripravovali o zdravie aj život, pričom sa neustále pokúšali vo mne zabiť vieru, lásku a ambície.

Zlé sudičky sa spriahli, zakuklili ma do svojich zámotkov kliatby, hádzali z nevoľe do nevoľe, sťaby čakajúc, či a koľko ešte vydržím.

Ako v rozprávke sa za dverami môjho bytia predsa len našla jedna dobrá, ktorá ma po celý život sprevádzala, bojujúc o moje prežitie.

V dome na vidieku u rodičov svojho otca som sa ocitla ako trojmesačné bábätko, ktoré po bezcitnom zaobchádzaní a opustení vlastnou matkou takmer zomrelo. Starká si ma privinula na hrud' a v potoku svojich slz prisahala, že ma vyľieči a vychová.

„To dievča mi padlo z neba,“ vravievala neskôr. Nebolo divu, lebo so starkým mali päť synov, ale žiadnu dcéru.

Otec sa po rozvode s mojou matkou veľmi rýchlo zbavil záťaže. Do starkinej náruče odložil malý plačlivý uzlíček a šiel ďalej svojou, nie vždy schodnou cestou. Keďže chodil do práce, starkú veľmi rýchlo presvedčil, že sa nemôže o mňa starať. Pri odchode ju ubezpečoval o svojich plánoch do budúcnosti. Hodlal si nájsť dobrú ženu, pre mňa matku a zobrať si ma k sebe. Starká nad jeho plánmi len mávla rukou.

Až neskôr som sa od rodiny a známych dozvedela, ako dlho sa trápila, aby ma vyľiečila. Koľko nocí pri mne prebdela, ale aj preplakala.

Bola som podvyživená, v každom záhybe útleho teľička som mala otvorené, mokvavé a krvácajúce rany, vysoké horúčky. Lekár, ktorému ma odniesla, po vyšetrení skonštatoval, že som sa narodila s vrodeným ochorením. Vyjadril sa, že môj stav je veľmi vážny a môžu sa pridružiť ešte aj iné zdravotné ťažkosti, s ktorými si starká sama neporadí. Keď jej podával správu z vyšetrenia, odporučil jej, aby ma dala do nemocnice a potom radšej umiestnila do detského domova.

Ona však tento návrh rázne odmietla. Keď sa to dozvedel starký, stretla sa aj s jeho odmietavým stanoviskom. Vraj takmer denne počúvala jeho frflanie.

„Načo ti bude choré dieťa, nestačilo ti vychovávať päť synov? Nemáme dosť starostí a výdavkov?“

Bola to pravda, lebo doma mali ešte štyroch synov – päťročného Vlastimila, ktorého zo žartu nazývali „poškrabok“, dvanásťročného Juliána, pätnásťročného Andreja a sedemnášťročného Joža. Môj otec Jano mal devätnásť a doma už nebýval.

Starká však bola neoblomná.

„To dievča popri chlapcoch vychovám a basta.“

V tomto smere sa stal skutočný zázrak. Podarilo sa jej vraj nemožné. Pri každej prehliadke, na ktorú ma starká priviezla, lekár neveriacky krútil hlavou.

Postupne som sa zotavovala, naberala silu a rástla jej pred očami. Vychutnávala si moje prvé slová, vety, sledovala moje prvé nesmelé krôčiky.

Keď som mala tri roky, bola moja nestabilná a kolísavá chôdza dôvodom jej zamyslenia sa, hoci s úsmevom vravievala, že budem baletkou. Chodila som po špičkách, až vznikol dojem, že sa vznášam. V rodine však prevládala voči mne nevraživosť, s ktorou musela starká dlhé roky bojovať. Takmer všetci ma po zistení mojej

diagnózy vnímali ako postihnutého votrelca. Najviac výhrad mal voči mne najstarší starkin syn Jožo. Nepáčilo sa mu, že sa ma môj otec takýmto spôsobom zbavil a nechal na starosť rodičom.

Odkedy si pamätám, cítila som sa okolím prehliadaná, odstrkovaná a nebuť láskavej starkej, dlhé roky by som nepocítila, čo je pohladenie a láska blízkeho človeka. Zo všetkých bol ku mne dobrý jedine strýko Julián, útly a inteligentný mladík. Hrával sa so mnou a učil ma múdre veci. Bol veľmi trpezlivý. Aj keď sa mi nedarilo zaviazať si šnúrky na topánkach, dookola ma to učil, až som to vedela.

Ako štvorročná som už reálnejšie začala vnímať svet okolo seba. Rozlišovala som, kde a ku komu patríam a kde nie som vítaná. Bola som ako malé mača. Plaché a vystrašené, hľadajúce lásku v milom slove či v pohladení. Napriek tomu mi záujem cudzích ľudí spôsoboval skôr nepríjemný pocit. Takmer vždy som sa utiahla do nejakého kúta v miestnosti mimo ich pozornosti a želala som si byť neviditeľná. Nezniesla som prejavy ľútosti, ktoré ma stavali do úlohy chudiatka, hoci u podaktorých som videla aj zvláštne pohľady opovrhnutia, ktoré mi znižovali sebavedomie.

Otec k nám chodil málo, takmer som ho nepoznala. Nikdy sa nezdržal dlho. V jeho rukách sa len zriedkavo ocitla pozornosť pre mňa v podobe sladkostí alebo ovocia. Zvyčajne prichádzal podvečer. Najedol sa, popil so starkým jeho víno a išiel preč. Vždy, keď sa na mňa zadíval, skonštatoval, že som celá matka. Akoby mu toto zistenie vzdalovalo vlastné dieťa, a tak si ku mne vedome nevytváral žiaden rodičovský cit.

Starká bola vychýrená kuchárka, dobrosrdečná a pohostinná. Aj z mála vedela vyčarovať skvelý obed či večeru. Starký bol zas ľudový vtipkár a dobrý spoločník na pobavenie sa, a preto do domu k starkým chodili veľmi často návštevy.

Všetci si ma prezerali, vypytovali sa ma, ako sa volám a viedli o mne so starkou dlhé rozhovory. Vo svojom kútku, kde som sa vždy utiahla, som na ich zvedavé otázky počúvala starkine odpovede.

„Je to také chúďa, sirôtka. Mamu nemá, zomrela a otec sa nemôže o ňu postarať, preto ju vychovávame my.“

Starká však k tomu vždy niečo dodávala, šepkajúc, aby som to nepočula. Takéto tajnosti mi jasne potvrdzovali, že so mnou naozaj nie je nič v poriadku, kvôli čomu som sa cítila ešte neistejšia a menejcennejšia.

Škôlku som nenavštevovala, nebol dôvod. Starká bola v domácnosti, do práce chodil iba starký, ktorý pracoval na zmeny. Pri dome mali veľkú záhradu s ovocnými stromami a dvor, kde bolo veľa zvieratiek – psík, mačičky, prasiatko aj sliepky. Tam som si vytvorila vlastný svet, prenášajúc pozornosť na zvieratká, ktoré sa mi odvdáčovali úprimnou zvieracou láskou. Spravila som si z nich vo svojej obrazotvornosti kamarátov, s ktorými som viedla rozhovory, radila sa s nimi a hrala sa. Zvieratká ma neodstrkovali, nevysmievali sa mi, počúvali ma.

Keďže som bola plachá, starká ma nerada púšťala z dvora na ulicu. Ak mi aj dovolila ísť, deti si robili zo mňa napodobňujúc moju chôdzu posmešky a nadávali mi do šmatlavých. Takmer vždy som s plačom príbehla za starkou.

Starkina náruč bolo ďalšie moje útočisko, ktoré som v tom čase hľadala vždy, keď sa mi diala krivda. U nej som nachádzala pochopenie, pohladenie a vždy upokojujúce a chápané slová. Tieto okamihy zostali vďaka nej tými najkrajšími v mojej pamäti.

Milovala som raňajky, keď mi starká robila z chlebička vojačikov a rozprávala rozprávky. Najmladší syn starkého a starkej Vlastimil, ktorého volali Milo, na mňa veľmi žiarlil. Kde mohol, tam do mňa zabrdal. Aj pri tomto starkinom rituáli si zo mňa robil posmešky slovami: „Nemáš zuby, keď ti starká musí krájať chlebiček? Si také rozmazané decko.“ Nebol to dobrý chlapec. Zle robil aj zvieratkám, ale nevynechal ani mňa. Posmieval sa mi, stále do mňa strkal, zle sa učil a klamal starkú.

Ona mu však veľa odpúšťala a chránila ho aj pred hnevom starkého, nedopustila naňho nič zlé. Rodinné pomenovanie „mamičkin miláčik“ mu zostalo do konca života. Hoci mala ešte aj iných synov, najviac lipla práve na Milovi.

Dni a roky môjho detstva ubiehali, každým dňom som sa stávala vnímavejšia. Moja pamäť však začala pracovať naplno až odo dňa, keď sa otvorili vchodové dvere, v ktorých opäť stál po dlhom čase môj otec.

Od tej chvíle akoby som prestala byť dieťaťom. Otvoril sa pred mnou svet dospelých a pretekali cezo mňa hriechy, krivdy, bolesti a ľudská zloba v najkrutejšej podobe.

Vtiahnutá do problémov dospelých som od toho okamihu cez slzy prelievala svoje utrpenie aj utrpenie svojich blízkych. Lepili sa na mňa útrapy, telesné aj duševné bolesti a cez filter svojho vnímania som delila veci na dobré a zlé.

Podriaďovala som sa želaniam iných, ktorí ma presviedčali, že je to tak správne, hoci moje podvedomie bojovalo s krutou pravdou v skutočnom, reálnom živote, v ktorom mi blízki brali právo byť dieťaťom.

Otec si vtedy pri príchode do kuchyne ani neodložil kabát. Poobzeral sa po miestnosti, v ktorej zrazu akoby všetko stíchlo. „Dobrý deň.“ Jeho pozdrav zaznel nezvyčajne veselo.

„Čo ste tu tak potichu, vyrušil som?“ Intuitívne som sa prikrčila pri peci, keď vykročil ku mne a zobral ma na ruky. S výrazom víťaza mi povedal, že budem mať mamu a mám sa tešiť. Starká k nemu vzhliadla s údivom a skôr než stihla vysloviť otázku, odpovedal: „Áno, mama, budem sa ženiť a Lenka bude mať mamu.“

Starká, ktorá pri stole zašivala moje pančušky, pravdepodobne prehltna so slinou aj svoj údiv a len tak popod nos si zašomrala: „To ti je naozaj treba.“ Vzápätí však zdvihla zrak od šitia a už dôraznejšie sa spýtala: „Je hádam tehotná?“ O chvíľu tichšie dodala: „Lenku ti však nedám.“ Otec ma prudko postavil na zem, až ma moje slabé nohy neudržali a spadla som.

„Bože, aké si drevené, dievča, ani na nohách nevieš stáť,“ šomral, dvíhajúc ma. Starká ku mne priskočila a privinula si ma k sebe.

„Ty nie si normálny, dievča potrebuje citlivú ruku, to sa k nej budeš správať takto?“ Otec rozhorčene mávol rukou a začudovane sa spýtal: „Čo sú to za otázky? Nie je s vami reč, mama, idem sa porozprávať s tatom. Je doma?“

„V pivnici,“ odvrkla starká. „Už len toho volaj na pomoc.“

Otec nepočul, čo dodala a neobzerajúc sa vošiel do pivnice za starkým. Starký robil často poriadky s vínom.

To bola jeho najobľúbenejšia činnosť, keď bol doma. Hoci nemal ani toľko vína, o to viac mal s ním roboty. Vždy, keď vyšiel von, bol taký unavený, že sa ledva dotackal do kuchyne.

Starká sa na mňa pozrela a nahlas si povzdychla: „Chúďa moje.“ Odložila šitie a vzala ma do náručia.

„Nedám si ťa, sirôtka moja.“ Pritúlila si ma k sebe tak mocne, až to zaboľelo.

„Au, veľmi si ma stisla, starká.“

„Prepáč, sirôtka moja, to z lásky a zo strachu o teba.“

Začudovane som sa na ňu pozrela a spýtala sa: „Prečo sa bojíš, starká, keď budem mať mamu?“ Starká si utrela slzu, ktorá jej stiekla po líci, a s povzdychom dodala: „Ach, dievčatko moje, len aby to bola mama a nie macocha.“

Tento výraz bol pre mňa cudzí, nerozumela som mu, ale keď starká plakala, cítila som, že je to niečo zlé, a hoci som bola veľmi zvedavá, začala som sa toho aj báť.

Starká sa k šitiu už nevrátila, ale pobrala sa dokončiť obed. Ja som sa hrala s bábikou. Takmer som zabudla na otca, keď sa zrazu objavil so starkým v kuchyni. Starký bol už s novinou oboznámený, lebo z ich hlučného príchodu s fľašou v ruke bolo jasné, že u neho našiel pochopenie a chystajú sa ako chlapi zapíť otcovo budúce šťastie. Sadli si k stolu a starký vybral z kredenca dva poháre.

Starká položila na stôl hrniec s jedlom a povedala: „Nebudete piť, ešte ste neobedovali.“

„Už sa toľko nejeduj, mama,“ prihovárал sa starký. „Veď aj to dievča potrebuje matku a tebe tá starosť už tiež nie je treba, pár rokov radosti aj starostí stačilo.“

Medzitým starký nalial do dvoch pohárikov, ponúkol

otca a dodal: „Na zdravie a tvoju novú ženu, Jano.“ A vzápätí vypil pohár vína do dna. Samozrejme, otec nezaostal.

Starká od hnevu očervenela, schytila fľašu a skôr ako by sa ktosi nazdal, šupla ju do kredenca.

„Povedala som, že budete jesť a nie piť.“ Posadila ma za stôl a začala nakladať obed, keď tu otec, ktorý považoval ženu za prirodzene podriadenú mužovi, starkému uštipačne riekol: „Tato, necháš ženu, aby ti rozkazovala? Čo si to za chlapa? Mne veru nikto rozkazovať nebude!“ Postavil sa a išiel zobrať fľašu z kredenca. Starká vedela, že sa museli častovať už v pivnici, tak len mávla rukou, že neradno už teraz do nich vrtať a nechala ich piť. Iba si popod nos zašomrala: „Aby tebe žena nerozkazovala.“

Nahlas preberali situáciu a začali sa dohadovať, čo je lepšie. Starká neobedovala, bolo vidno, že je veľmi nahnevaná a ani mne v tom hluku veľmi nechutilo. Snažila sa ma krmiť, ale jedlo mi zostávalo stáť v ústach a nemohla som ho prehltnúť. Nakoniec to so mnou vzdala. Odložila nedojedený tanier a vzala ma od stola do kúpeľne.

Po obede ma ako obyčajne uložila spať do veľkej postele v spálni a išla pracovať do záhrady. Otec a starký ďalej viedli pri poháriku hlasnú debatu.

„Buďte tichšie, aby mohlo dievča spať,“ začula som ešte starkú a predstavujúc si svoju novú mamu som zaspala.

Zobudila som sa na strašný krik v kuchyni. Potichu som vyliezla z postele a cez škáročku vo dverách z mliečneho skla som sa pozerala, čo sa deje. Starký aj otec sa ani neviem prečo hádali, nebolo im rozumieť, strašne na seba kričali a búchali do stola. Pôsobilo to hrozivo, preto som zaliezla späť do postele a skryla sa pod perinu.

Tak ma našla starká, ktorá sa prišla zo záhrady pozrieť, či ešte spím. Bola som vystrašená a celá spotená, preto ma rýchlo prezliekla. Na moju otázku, prečo sa tí dvaja hádajú, mi starká len tíško odpovedala: „To nič, dievčatko, to sa deje vždy, keď chlapi nachádzajú pravdu vo víne.“ Nechápavo som na ňu pozrela a položila jej otázku: „A ty, starká, kde nájdeš pravdu, keď víno nepiješ?“ Zasmiala sa a pohladila ma.

„Vieš, Lenička, to sa len tak vraví, lebo chlapi sa opijú a potom sa tvária múdro. Poď, ideme von do záhrady.“

Otca som už v ten deň nevidela. Odišiel bez rozlúčky a starký, tackajúc sa po dvore, stále na niečo nadával.

V tú noc som dostala horúčku. Starká ma trápila ľadovými obkladmi až do rána. Kričala som, plakala, ale starká ma len trpezlivo chlácholila.

„Lenička, dievčatko moje, uvidíš, ráno už bude horúčka preč.“ Strávila pri mne celú noc. Kedykoľvek som sa prebudila, cítila som na čele jej ruky. Mala pravdu. Ráno mi bolo naozaj lepšie. Cez otvorené dvere som počula, ako vraví starkému, že to mám z tej hádky. Vraj som v horúčke kričala, aby sa nehádali a plakala som zo spánku. Dohovárala starkému, že nemá otcovi nalievať, lebo pripití sú večne v sebe. Starký bol v ten deň zmierlivejší, len trpezlivo a bez slova počúval jej výčitky. Domom sa nieslo zvláštne dusno akejsi predzvesti.

Otec sa odvtedy týždeň neukázal a ja som sa už začala vypytovať, kedy po mňa príde a odvedie ma k novej mame. Starká na mňa ustarostene pozrela a spýtala sa: „A čo ti je tu, Lenička, zle? Chýba ti niečo?“

„Nie, starká, ale chcem mať mamičku ako všetky deti.“

„Len aby to nebola macocha, dievčatko moje. Toho sa najviac bojím.“ Týmito vetami starká tému uzavrela.

Po dvoch týždňoch som sa dočkala. Mala som takmer šesť rokov, keď sa otec opäť oženil. Starkí ani ja sme na svadbe neboli. Nikdy som sa nedozvedela, prečo to tak bolo. Nová žena môjho otca bola pre všetkých záhadou. Otec prišiel po mňa, akoby sme sa rozlúčili len včera, a nadšene povedal: „Čaká ťa nová mama a budeš u nás bývať. Tešíš sa?“

„Áno,“ vyslovila som jedným dychom a túžobne som na neho vzhliadla. Srdiečko mi búchalo a v brušku som cítila chvenie z očakávania. Otec bol vyobliekaný, tak som ho ešte nikdy nevidela. Dokonca ma pohladil po vlasoch, čo nebolo uňho zvykom, a obrátil sa k starkej so slovami: „Oblečte ju, mama, a pribaľte mi aj ostatné veci, ktoré potrebuje. Bude u nás bývať a chodiť do škôlky.“

Na srdcervúci starkin plač nikdy nezabudnem. Hoci vedela, že táto chvíľa nastane, bránila tomu, ako sa dalo. Plačom, krikom, argumentmi, aby sa najprv zabývali a potom riešili mňa.

„Jano, daj si povedať, dievča potrebuje starostlivosť, je choré, budete mať druhé dieťa, menej času. Vydrž, kým pôjde do školy,“ oponovala starká už z posledných síl.

Nepomohlo nič. Otec bol neoblomný a trval na svojom. Vraj som jeho dcéra a on sa tak rozhodol. Starká nemala oporu v nikom, lebo aj starký bol v tomto na strane otca a presviedčal svoju ženu slovami: „Mama, nemôžeš Janovi brániť, je to jeho dcéra.“

Lúčenie bolo sprevádzané starkiným aj mojím plačom, ale vidina novej mamy bola pre mňa veľmi lákavá.

Na druhej strane mi však v ušiach znelo to hrozivé slovo, ktoré som počula od starkej už veľakrát – macocha.

Vtedy som ešte netušila, že to nie je len hrozivé slovo, ale pomenovanie strašnej a bezcitnej osoby, ktorá do môjho detského sveta vnesie traumy a táto zanechá stopy, ktoré ma budú sprevádzať celý život.

Keď ma starká balila, videla som, že mi veci zmáčala slzami, ktoré nedokázala udržať. Hladkala som ju drobnými rúčkami, objímala ju a uistovala, že sa k nej ešte vrátim a budem ju navštevovať. Rozlúčka bola veľmi dojemná, plná emócií, slz, kriku, až sme s otcom nakoniec odišli.

Cestou mi otec rozprával o svojej manželke, ktorú musím volať mama, lebo sa bude o mňa starať. Je vraj zázrak, že našiel takú ženu. Na tvári mal nadšenie, keď hovoril, aká je krásna, múdra a ako ho má rada. Spomenul, že bude mať rada aj mňa. Vtedy som ešte nevedela, že svojimi slovami uistoval sám seba o niečom, v čo iba dúfal. Počúvala som ho, ako pekne rozpráva o svojej žene a tešila som sa na novú mamu.

Cestovali sme vlakom. Bola to iba jedna zastávka od dediny, kde bývali starkí. Dom, do ktorého sme mali namierené, stál na konci dlhej ulice, iba kúsok od železničnej stanice. Otec sa veľmi ponáhľal a ja som za ním nevládala, potkýnala som sa a prosila ho, aby trochu spomalil, lebo ma bolia nohy. Až keď som spadla, zdvihol ma a spomalil krok so slovami: „Už tam budeme, vydrž.“ Konečne sme zastavili pri malom ošarpanom dome. Keď otec videl na mojej tvári údiv, povedal: „Neboj sa, budeme tu bývať len dovtedy, kým nedostaneme byt v meste.“

Živo mám v pamäti hrdosť, s akou ma viedol do svojej novej domácnosti. Jeho radosť bola až zarážajúca, lebo už pri vstupe do dvora si začal pospevovať.

Keď otvoril dvere domu, z ktorého šiel chlad, vívalo nás ticho a prítmie.

„Mima, ženuška moja, vediem ti dcérku,“ prehlušil ticho v miestnosti svojím zvučným hlasom.

Vonku sa stmievalo a vo dverách pochmúrnej izby stála vysoká pani s nevraživým pohľadom.

„Jano, načo sem vedieš toho fagana, ja sa ti oňho starať nebudem.“ To bola prvá veta, ktorú som od novej mamy – macochy – počula.

Zázrak sa nekonal.

Krčiac sa za pootvorenými dverami som si vypočula prvú, nie však poslednú ostrú hádku v tejto domácnosti. Krik po chvíli stíchol, čo bolo znamenie, že otec svoj prvý boj vyhral a ja som sa stala na určitý čas súčasťou jeho novej rodiny.

Rýchlo ma chytil za ruku a zaviedol do izby, kde bola skriňa, manželská posteľ a gauč.

„Tu budeš spať,“ ukázal na gauč.

Rozplakala som sa. Naplnila ma obrovská tieseň a pomedzi vzlyky som prosila: „Ocko, odvez ma k starkej, lebo táto mama ma nechce.“

Zopla som ruky a roztrasená som sa mu vrhla do náručia. Odstrčil ma od seba.

„Ešte aj ty mi rob nervy! Nemaj strach, to sa urovná. Mama je po nočnej a je len unavená.“ Z tašky začal vyberať moje veci a hádzať ich do skrine.

Nakoniec sa postavil a nervózne zavelil: „Ideme večerať, poď do kuchyne.“ Chytil ma za ruku a ťahal von z izby do nepeknej a tmavej miestnosti, ktorú volali kuchyňa.

„Tu si sadni.“

Vystrašená ako malé vtáča, ktoré vypadlo z hniezda, som sa posadila na stoličku a mlčky čakala. Na stole nebolo žiadne jedlo. Jeho žena sa zjavne s večerou

neponáhľala, motala sa pri kredenci. Otec ju po chvíli oslovil.

„Mima, čo dáme Lenke na večeru? Varila si?“

Nato sa otočila a bez slova položila na stôl tanier, na ktorom bol chlieb a maslo, k tomu pohár čaju. Pred otca postavila tanier s chlebom, klobásou a pivo. Sebe naser-vírovala chlieb s maslom a so šunkou. Nechápavo som sa pozerala na večeru, lebo také jedlo som u starkej jedávala na raňajky. Otec si všimol môj rozpačitý pohľad, otočil sa na manželku a spýtal sa: „A nejaký párok alebo šunku jej k tomu nedáš?“

To asi nemal, lebo spustila: „Uvedom si, že je to decko a má mať na noc ľahkú stravu. A okrem toho, hádam si nemyslíš, že budem kŕmiť fagana šunkou. Sama ju potrebujem, som tehotná.“

Na to otec už asi odpoveď nemal. Pustil sa do svojho prídelu a pobádal aj mňa.

„Ponáhľaj sa, ešte sa musíš okúpať a skoro ráno ideme do škôlky.“

Nechutilo mi, ale hlad ma prinútil zjesť večeru pripravenú ženou, ktorú som mala nazývať mama. V tom okamihu som svojím detským rozumom pochopila význam slova macocha.

Nevenovala mi ani jeden pohľad a neprehovorila so mnou ani slovo. Otec sa snažil nadviazať rozhovor, vraj všetko bude dobré, ale ona len zaryto mlčala. V tom dome bolo všetko ponuré a zovšadiaľ na mňa aj steny vyplazovali chladné jazyky. Bolo tam strašidelne, ako aj v celom dome.

Po večeri ma otec zaviedol do kúpeľne. Bola to stará, ošumelá a špinavá miestnosť, v ktorej na mňa aj steny vyplazovali chladné jazyky. Bolo tam strašidelne, ako aj v celom dome.

„Vyzleč sa, okúpem ťa,“ rozkázal mi otec. Triasla som sa od zimy. Vošla som do vane, ktorá bola studená.

„Vodu ti nenapustím, treba šetriť,“ okomentoval situáciu. „Namydlím ťa a potom opláchnem. Neboj sa, trocha zimy ti neublíži, musíš sa otužovať.“

Bolo to iné, ako keď ma kúpavala starká. Mydlil ma mydlom a dlho hladil po celom tele, až som drkotala od zimy zubami. „Ocko, je mi strašná zima,“ osmelila som sa mu povedať. Vtedy rýchlo bez slova pustil teplú vodu a opláchol ma. Dôsledne ma vyutieral osuškou medzi nohami a bozkával ma na telo, dokonca aj v rozkroku, a vravel, že ma zahrieva, aby mi nebolo zima. A hoci som túžila po pohladení, toto bolo pre mňa akési nevysvetliteľne neprijemné. Keď ma kúpavala starká, nikdy mi nedávala pusku na telo ani medzi nohy, bozkala ma iba na líca a pohladila po vlasoch.

Po kúpaní ma zaviedol do izby a uložil na gauč so slovami: „Teraz spi, ráno ťa zobudím.“ A pobral sa preč.

V ten večer som zaspávala veľmi ťažko. Myslela som na starkú, ako za mnou plače. Tiež mi bolo do plaču a veru som si aj poplakala. Takto som si novú mamu nepredstavovala. Bola chladná a zlostná, takmer ako otec so starkým, keď si vypili. Od toho večera som svoju novú matku začala v duchu nazývať macocha.

Premohla ma únava. Zobudilo ma až otcovo chaotické pobežovanie po izbe.

„Vstávaj, zaspali sme, musíme sa ponáhľať.“

Bola som rozospatá s plačom na krajíčku. Nevedela som si obliecť nohavice, bolo mi zima a otec zúrilo.

„Starká ťa nenaučila samostatnosti. Čo to z teba vychovala? Ešteže som ťa zobral od nej včas.“

Nakoniec mi musel pomôcť. Bola som roztrasená a neschopná zvládať ranný stres.